

Odst. 2 § 2 zákona z 15. května 1919 č. 268 Sb. vylučuje členy rodiny zaměstnavatelovy sdílející s ním společnou domácnost, kteří překročili 14. rok svého věku, vypomáhají při práci podrobené povinnosti pojistné a za své spolupůsobení nemají pravidelné mzdy v hotovosti, z pojistné povinnosti nemocenské a prohlašuje je pouze za oprávněny přihlásiti se dobrovolně za členy okr. nem. pokladny místně příslušné. Tuto výjimku jako takovou nelze však rozšířiti na osoby jiné, nežli na osoby, které tvoří rodinu ve smyslu § 40 o. z. o., k níž však jmenovaní nesporně nepatří. Jest však se zřetelem k ustanovení § 183 o. z. o. také vyloučeno, že by byl st-l jmenované dítky vzal za své vlastní, poněvadž má vlastní děti manželské.

Námítka stížnosti, že nebyla mezi st-lem a uvedenými osobami založena smlouva pracovní neb služební, není ve shodě se spisy. Neboť ze spisů vysvítá, že osoby tyto konají st-li práce v hospodářství pravidelně a st-l jim za to dává na místo úplaty stravu a šatstvo. Jsou tedy u něho v pracovním poměru a nekonají práce jen jako vedlejší zaměstnání nebo příležitostně.

Pak jest však výrok žal. úřadu, že jsou podrobeny pojistné povinnosti nemocenské, ve shodě s ustanovením §§ 1 a 2 nem. zákona.

Bylo proto stížnost, popírající toliko povinnost pojistnou, zamítnouti jako bezdůvodnou.

Č. 2942.

Pensijní pojištění: I. Zaměstnanec továrny, jehož práce záleží v tom, že obsluhuje stroje vyrábějící elektrický proud pro potřebu továrny, nepodléhá pensijní povinnosti pojistné, třeba provádí též menší opravy na strojích, má k ruce dělníka pro hrubší práce a koná práci »zodpovědnou.« — **II.** Zák. č. 89/1920 nerozumí slovem »dělník« v § 1, odst. 1 jen síly nekvalifikované. — **III.** § 1, odst. 2 pensijního zák. 89/20 má na mysli osoby, jichž činnost se podstatě vyčerpává v tom, že přímo dozírají k jiným osobám pracujícím.

(Nález ze dne 3. prosince 1923 č. 1514).

Prejudikatura: Boh. 2773 adm.

Věc: Firma Erste Brüner Maschinen-Fabriks-Gesellschaft v Brně proti ministerstvu sociální péče v Praze o pensijní pojištění.

Výrok: Naříkané rozhodnutí se zrušuje pro nezákonnost.

Důvody: Nař. rozhodnutím z 3. srpna 1922 vyslovilo min. soc. péče na základě § 64 a) pens. zákona, že Michal Š. ve svém zaměstnání u stěž. si firmy podléhá od 1. července 1920 pensijní povinnosti pojistné proto, že dle konaného šetření jest jako kvalifikovaná síla v průmyslové výrobě povinným pensijním pojištěním dle § 1, odst. 1 a odst. 2 lit. c pens. zákona z 5. února 1920 č. 89 Sb.

O stížnosti uvážil nss toto:

Žal. úřad opřel svůj výrok o ustanovení § 1, odst. 1 a odst. 2 lit. a) pens. zákona z roku 1920. Z toho vysvítá, že Michal Š., ač je zaměstnán v průmyslové výrobě, podle názoru žal. úřadu není dělníkem podle § 1,

odst. 1 z pojistné povinnosti vyňatým, nýbrž zaměstnancem podrobným pojistné povinnosti pensijní podle § 1, odst. 2 lit. a), tedy proto, že vykonává převážně duševní práce nebo že patří k osobám, které k pracím jiných osob pravidelně dozírají.

Podle stavu spisů není mezi stranami sporu o tom, že Michal Š. zaměstnán jest u stěžující si firmy tím, že vykonává dohled nad elektrickým osvětlením celého podniku, že udržuje v běhu a v pořádku stroje, které vyrábějí proud pro sílu a světlo, čili že obsluhuje stroje vyrábějící elektrický proud. Činnost tuto skládající se v podstatě z úkonů manuálních, nelze po názoru nss-u označiti za činnost převážně duševní proto, že vyžaduje vyšší kvalifikace, k níž poukazuje žal. úřad v nař. rozhodnutí, vycházející patrně z právního názoru, že vyšší kvalifikace zbavuje zaměstnance povahy dělníka po rozumu § 1, odst. 1. Že zákon na uvedeném místě označením »dělník« nerozumí pracující síly nekvalifikované, vysvítá již z toho, že vyjímá z pojistné povinnosti vedle osob vykonávajících převážnou měrou práce podřízené, tedy osob zajisté nekvalifikovaných, i dělníky, čímž dává zřejmě na jevo, že za dělníky považuje osoby lišící se od oněch právě kvalitou vykonávané práce a tedy i vlastní schopností jejich práce tyto vykonávati.

Činnost Michala Š. nelze za převážně duševní označiti ani proto, že jest zodpovědnou, jak vyvozuje žal. úřad v odvodním spise.

Zodpovědnost zaměstnance vůči svému zaměstnavateli záleží v řádném výkonu práce, nedává však sama o sobě práci ráz oné práce převážně duševní. Zodpovědností není vázán pouze zaměstnanec, převážně duševně pracující, nýbrž i dělník pojistné povinnosti nepodrobený, neboť zanedbává-li trvale dělník povinnosti své, může býti podle § 82 ž. ř. propuštěn bez výpovědi.

Provádí-li Michal Š. též menší opravy na stroji sám, potvrzuje tato okolnost pouze ráz činnosti manuální.

Nss neshledal však nař. rozhodnutí zákonným ani pokud snad subsumovalo zjištěný skutkový stav pod druhý případ upravený normou cit. § 1, odst. 2 lit. a) t. j. pokud snad úřad založil svůj výrok o pojistné povinnosti pensijní na skutečnosti, že Michal Š. má k ruce dělníka pro hrubší práce, jež mu přikazuje. Jak nss již vyslovil nálezem Boh. 2773, vysvítá již z výpočtu osob jmenovaných příkladmo v § 1, odst. 2 lit. a) pens. zákona, že zákon má tu na mysli ony zaměstnance, jichž činnost se v podstatě vyčerpává v tom, že přímo dozírají k jiným osobám pracujícím a přičiňují se k tomu, aby pracující práce jim svěřené vykonávají tak, jak je podle směru konkrétního případu konati mají. Na tomto právním názoru trvá nss také v tomto případě. Tohoto předpokladu u Michala Š. není; neboť jeho činnost vyčerpává se ve výkonech jím samým konaných jakožto zaměstnáním hlavním. Dozírání nad přidělenou mu silou jest pouze podřízenou částí jeho hlavní činnosti, která jest dle shora uvedeného rázu převážně manuálního.

Z těchto úvah dospěl nss ke zrušení nař. rozhodnutí podle § 7 zák. o ss.

Č. 2943.

Nemocenské pojištění: Podstata předpisu § 2, odst. 2 nemocenského zák. č. 268/1919 spočívá v tom, že členy rodiny tam ozna-